

Raserad dammanläggning i Drängsered ett minne från skvaltkvarnens tid

Mossiga stenbumlingar och en muntert porlande bäck erinrar om att detta är en gammal kvarnplats. Amos Johanssons (bilden) moder har berättat att den revs på 1860-talet.

Långt inne i skogen mellan Näs och Ekhults byar i Drängsered ligger resterna av en gammal kvarndamm. Här låg fordom en skvaltkvarn, som bönderna i de båda byarna gemensamt rådde om och utnyttjade. Numera är kvarnplatsen bortglömd av flertalet drängseredbor, och vår vägvisare Amos Johansson i Ugnhult hade själv inte varit där på ett par decennier, trots att han bor endast ett par kilometer därifrån.

— I min ungdom gick jag ofta förbi den raserade dammen, men vilket ändamål den tjänat fick jag inte veta förrän jag en gång frågade min mor, säger hr Johansson. Hon berättade att hon i sin tidiga barndom ofta hade följt med sin mor till kvarnen. Det gick långsamt att ma-

la på den tiden, och om inte man-folket hade tagit mat med sig, så fick kvinnorna gå dit med den.

Enligt samma källa skulle skvaltkvarnen ha rivits 1861 eller 1862. Den var då gammal och illa medfaren. Kvarnen var den tredje på samma plats, vilket tyder på att det lilla vattenfallet i bäcken kanske utnyttjats i flera hundra år. Bäckens var liten, då som nu, och det gick bara att använda kvarnen när höst- eller vårflo-den kom. Dessemellan var vattenföringen för dålig.

— Man använde gott virke när man byggde förr i tiden, säger Amos Johansson, och det skulle inte förvåna om här varit kvarnplats ända sedan 1200-talet. Sedan kvarnen lagts ner fick bönderna i stället forsla sin såd till kvarnen vid Damshult i Kinna-red.